

Κατευθύνσεις στην οργάνωση της διδασκαλίας στα τμήματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας

Με την έναρξη λειτουργίας των Σχολικών Κέντρων Αντισταθμιστικής Εκπαίδευσης της Δ.Δ.Ε. Α΄ Αθήνας, η Οργανωτική Συντονίστρια και οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του 1ου Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Αττικής, μέλη της οικείας Σ.Ο.Δ.Α.Ε., στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του ρόλου μας για παιδαγωγική υποστήριξη των εκπαιδευτικών που υλοποιούν προγράμματα Ενισχυτικής Διδασκαλίας στα Σ.Κ.Α.Ε., προτείνουμε, στη συνέχεια, κάποιους γενικούς άξονες που θα μπορούσαν να κατευθύνουν τους/τις εκπαιδευτικούς στον σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας:

- Ξεκινώντας πάντα από τον μαθητή/τη μαθήτρια, αρχικά θα πρέπει να διακριβωθεί ο βαθμός ετοιμότητας και οι ανάγκες της συγκεκριμένης ομάδας. Για τον σκοπό αυτό, καλό είναι να αξιοποιηθούν ποικίλα μέσα, όπως, ανιχνευτικές/διαγνωστικές δοκιμασίες (που περιλαμβάνουν συνδυασμό ερωτήσεων κλειστού και ανοικτού τύπου), παρατήρηση και συζήτηση. Επισημαίνεται ότι σε αυτή τη φάση δεν πρέπει να δίνονται στους μαθητές/στις μαθήτριες βαθμολογικά αποτελέσματα αλλά καλό είναι να γίνεται συζήτηση για τα ποιοτικά αποτελέσματα της δοκιμασίας, είτε στην τάξη, είτε ατομικά.
- Με βάση τα αποτελέσματα, καλό είναι με συζήτηση με τους μαθητές/ τις μαθήτριες να συναποφασιστούν οι στόχοι που θα επιδιωχθούν στο μάθημα. Σύμφωνα με τη μαθητοκεντρική προσέγγιση στη διδασκαλία/μάθηση, με αυτό τον τρόπο κάθε μαθητής και κάθε μαθήτρια αναλαμβάνουν ατομική ευθύνη για την πορεία της μάθησής τους και δεσμεύονται στην προσπάθεια για την υλοποίηση συγκεκριμένων επιδιώξεων. Γι' αυτό τον λόγο οι στόχοι πρέπει να είναι ρεαλιστικοί και να καθορίζεται τόσο ο χρόνος όσο και ο τρόπος επίτευξής τους.
- Σε αυτό το πλαίσιο προτείνεται και η διαμόρφωση του λεγόμενου «Συμβολαίου Τάξης» με την ενεργό συμμετοχή των μαθητών/μαθητριών. Η εμπλοκή τους στη συγκρότησή του και η δέσμευση όλων των μελών της κοινότητας της τάξης στην τήρησή του, καθιστά τους μαθητές/τις μαθήτριες περισσότερο υπεύθυνους στη μαθησιακή διαδικασία.
- Κατά τη διδασκαλία αξιοποιούνται οι προηγούμενες γνώσεις και εμπειρίες των μαθητών/των μαθητριών και επιδιώκεται η νέα γνώση να συνδέεται, κατά το δυνατόν, με την πραγματική ζωή.
- Καλό είναι να ενισχύονται πρακτικές αναστοχασμού των μαθητών/μαθητριών με τη χρήση διαφόρων τεχνικών στο τέλος κάθε διδακτικής ενότητας. Χρήσιμοι, από την άποψη αυτή, μπορεί να είναι οι γραφικοί οργανωτές, όπως για παράδειγμα το διάγραμμα K.W.L., για τη συμπλήρωση του οποίου οι μαθητές/μαθήτριες: α) στην αρχή διερευνούν τι ξέρουν για τα θέματα και τους στόχους της συγκεκριμένης ενότητας, β) στη συνέχεια εντοπίζουν τι θέλουν να μάθουν και τι απαιτείται να μάθουν και γ) στο τέλος, συνειδητοποιούν τι έμαθαν.
- Ανάλογα με τη μαθησιακή ετοιμότητα των μαθητών/μαθητριών θα πρέπει να χρησιμοποιούνται διαβαθμισμένες δραστηριότητες, σε συνδυασμό με ενεργητικές - συμμετοχικές διδακτικές πρακτικές, όπως η εργασία σε ζεύγη ή ομάδες, παιχνίδια ρόλων κ.λπ.
- Καλό είναι οι μαθητές/μαθήτριες να έχουν ένα τετράδιο-ημερολόγιο όπου θα καταγράφουν τους ατομικούς στόχους τους για το μάθημα, τις δυσκολίες και τα προβλήματα που προκύπτουν, τη βοήθεια που χρειάζονται, τα βήματα προόδου που νομίζουν ότι έχουν κάνει.
- Βοηθητικό για τον/την εκπαιδευτικό μπορεί, επίσης, να είναι ένα ημερολόγιο, στο οποίο θα σημειώνει το περιεχόμενο της διδασκαλίας σε κάθε μάθημα, τον βαθμό επίτευξης των στόχων, το εκπαιδευτικό υλικό που αξιοποίησε κ.λπ., προκειμένου να προχωρήσει στον σχεδιασμό των επόμενων βημάτων στην οργάνωση της διδασκαλίας.

Οι παραπάνω κατευθύνσεις θα πρέπει να θεωρηθούν ως προτεινόμενα βήματα σχεδιασμού και όχι ως οδηγίες διδασκαλίας. Σε κάθε περίπτωση δε, κατά τον σχεδιασμό και την οργάνωση της διδασκαλίας, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της διδακτικής των επιμέρους γνωστικών αντικειμένων, όπως επίσης και οι ισχύουσες οδηγίες διδασκαλίας και αξιολόγησης των μαθητών/τριών.

Στο πλαίσιο αυτό με στόχο την καλύτερη ενημέρωσή των εκπαιδευτικών, παραθέτουμε για κάθε μάθημα τις σχετικές εγκυκλίους με τις οδηγίες διδασκαλίας για το σχολικό έτος 2018-2019 και τον τρόπο αξιολόγησης:

1. Νεοελληνική Γλώσσα και Γραμματεία:

Εγκύκλιος 1401012/Δ2/29-8-2018 "Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2018 – 2019"

Απόσπασμα του Π.Δ. 126/2016 (άρθρο 16), που αφορά στις ανακεφαλαιωτικές εξετάσεις του μαθήματος των Νέων Ελληνικών (Γλώσσας & Λογοτεχνίας).

Δειγματικά κριτήρια αξιολόγησης της Γλώσσας και της Λογοτεχνίας του Γυμνασίου από το ΙΕΠ (Νοέμβριος 2016)

2. Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία:

Εγκύκλιος 1401012/Δ2/29-8-2018 "Οδηγίες για τη διδασκαλία της Νεοελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας και της Αρχαίας Ελληνικής Γλώσσας και Γραμματείας στο Γυμνάσιο για το σχολικό έτος 2018 – 2019"

3. Μαθηματικά:

Εγκύκλιος Αρ. Πρωτ. 160244/Δ2/ 26-09-2018 Οδηγίες για τη διδασκαλία των Μαθηματικών στο Γυμνάσιο για το σχολ. έτος 2018 – 2019"

4. Φυσική:

Εγκύκλιος με αρ. πρωτ. 164292/Δ2/03-10-2017 με Οδηγίες για τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών στο Γυμνάσιο για το σχολ. έτος 2017 – 2018 (σελ. 52 – τέλος)

Π.Δ. 39/2014 ΦΕΚ 75 τ. Α΄ Άρθρο 5 για την αξιολόγηση της Φυσικής Α΄ τάξης Γυμνασίου και το Π.Δ. 508/1977 Άρθρο 3 για την αξιολόγηση της Φυσικής Β΄ και Γ΄ τάξης.

5. Αγγλικά:

Η με αρ. πρωτ. 155276/Δ2/19-09-2018 Εγκύκλιος με οδηγίες για τη διδασκαλία Ξένων Γλωσσών και το Προεδρικό Διάταγμα 126/ΦΕΚ 211/11-11-2016 για τον τρόπο εξέτασης των μαθητών στο Γυμνάσιο.

Η Οργανωτική Συντονίστρια του 1ου Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Αττικής, μέλος της οικείας Σ.Ο.Δ.Α.Ε.

Μαρία Νέζη, κλάδου ΠΕ02

Οι Συντονιστές Εκπαιδευτικού Έργου του 1ου Π.Ε.Κ.Ε.Σ. Αττικής, μέλη της οικείας Σ.Ο.Δ.Α.Ε.

Παναγιώτης Γατσωτής, κλάδου ΠΕ02

Αικατερίνη Γληνού, κλάδου ΠΕ03

Σωτήρης Δόσης, κλάδου ΠΕ04

Μαίρη Μαλίτσα, κλάδου ΠΕ06